

FORENING · FOR · · BOGHAANDVÆRK ·

VIRKSOMHED

DE 10. Januar 1904 var Udstillingen et Udvalg af skandinaviske Bøger fra 1903. Omtalt i Berl. Tid. Jan. 1904 som følger:

Det almindelige Indtryk af en saadan Oversigt er ikke særdeles lysteligt; altfor mange Bøger, der søge at bestikke ved et fikst Tilsnit, bære nærmere beset Præget af Hastværk og Overfladiskhed i Udførelsen. Det vil føre for vidt i et Dagblad at gaa altfor mange slige Eksempler igennem, og det falder ogsaa mere trøsteligt at fremdrage Vidnesbyrd om det respektable eller dygtige Arbejde, der endnu præsteres i Norden, alt dog under en kritisk Vurdering.

Paa Gyldendalske Forlag er den saakaldte Kunstudgave af *H. C. Andersens Eventyr* med Vilh. Pedersens Tegninger afsluttet. Det er kedeligt at skulle sige det, men Bogen er, trods god Udførelse af Billederne og særdeles dygtigt typografisk Arbejde (Langkjærs Bogtrykkeri), ret mislykket. Der forelaa fra Vilh. Pedersens Haand en betydelig Række helt gennemførte Blyantstegninger, der have været Grundlag for Træsnittene i den hos Lorck i Leipzig oprindelig udkomne første illustrerede Udgave. Det var en naturlig og god Tanke at udgive de Eventyr, hvortil man paa denne Maade havde Originaltegninger, og gøre det i den omhyggeligste Form. En saadan lille Bog var bleven til Glæde for alle Venner af en god Bog og et Æresminde over Vilh. Pedersen. Som Bogen nu foreligger, suppleret med mangfoldige Udkast og Variationer i flygtige Pennetegninger, med de færdige Blyantstegninger spredte rundt i de to Bind, hvor man jevnlige har puttet de gamle Træsnit ind for at udfylde Lakuner i Billedstoffet, er Udgiven bleven hverken Fugl eller Fisk. Undertiden staa disse højst forskellige Billeder Side om Side og skrigende stygt mod hverandre. Sligt kan man gøre i en Afhandling om Kunstneren, men ikke i en illustreret Bog, som burde virke som en Helhed. Til Bøgerne er lavet et virkningsfuldt Bind, tegnet af Bindsbøll; men hvorfor averteres og udgives disse Læderbind, ligesom for et Par Aar siden Bindene til Georg Brandes' Skrifter, for at være i Kalveskind, naar de faktisk ikke ere det? Paa samme Forlag er udkommet et Udvalg ved Th. Laub og Axel Olrik: *Danske Folkeviser* med gamle Melodier og Tegninger af Joakim Skovgaard. Det er et karakterfuldt og smukt lille Arbejde, som burde finde Paaskønnelse hos Publikum (S. Bernsteens Bogtrykkeri).

Af illustrerede Bøger, der er godt at sige om, foreligger ikke mange. De køneste stamme fra det Schubothske Forlag, der har fejret Forfatterne: Herm. Bang,

Karl Gjellerup og Henrik Pontoppidan med hver sin Jubilæumsbog. »*Romulus*« er særdeles nydeligt illustreret med smaa Billeder af Fr. Henningsen, og Gerh. Heilmann har tegnet Vignetter til »*Ludvigsbakke*« og »*Sandinge Menighed*«, hvoraf især de til sidstnævnte Bog ere smukke og karakteristiske. Alle Bøgerne ere smagfuldt og godt Bogtrykarbejde fra H. H. Thiele.

I Sammenhæng med Omtalen af enkelte illustrerede Sager skal her nævnes det ret betydelige Antal af *Danske Læsebøger*, der i mere eller mindre illustreret Form er udgivet til Overmaal i de senere Aar. Vi have haft saadanne i gamle Dage. L. Frølich og Const. Hansen have leveret nydelige A-B-C'er, udgivne af Kittendorff & Aagaard, der ogsaa udgav Boiesens illustrerede Læsebøger. Senere ere Fru Julie Heins Læsebøger stærkt udbredte og foreligge lige fra den saakaldte »Hanebogen« til 1ste—6te Bind, alle illustrerede. Flere Forlag have forsøgt sig med lignende Bøger. Nordisk Forlag har udgivet Slomanns Læsebog i 3 Bind, Gyldendal »*Danskbogen*«, og Chr. Erichsen »*Landsbyskolens Læsebog*«. Tilsidst er det blevet de egentlige Skolelærere, der rykke frem som Forfattere, og det er nok ogsaa dem, der skulle sælge Bøgerne.

Det synes ikke, som saadanne Illustreringsopgaver rigtig ligge for vore yngre Kunstnere. Den hidtil bedst lykkede af disse Bøger er vel nok Slomanns 1ste Del, og den mindst vellykkede synes Landsbyskolens Læsebog at være. Heller ikke Danskbogen er rar. Illustreringen er altfor broget, og der er anvendt altfor lidt Omhu paa Billedstoffets Tilvejebringelse. Hvor grundigt vore ældre Kunstnere tog paa saadanne smaa Opgaver ses, ret beskæmmende for os, i 3die Bind af Slomanns Læsebog, hvor man paa ny har trykt P. C. Skovgaards tre nydelige Tegninger til Plougs Digt: »*Plejebarnet*«. Opgaven at skabe en god illustreret Læsebog ligger fremdeles for, men hver Generation vil vel ogsaa herefter kræve sine egne Skolebøger.

Af *Børnebøger* foreligge flere fra Nordisk Forlag. L. Moe har sit særlige Felt og varierer sit Stof tappert og med Dygtighed. Fabers »*Sange for Børn*«, illustreret med farvetrykte Billeder af Fr. Henningsen, frister til Sammenligning med lignende svenske Bøger. »*Mors lilla Olle*«, illustreret af Else Beskow (Skoglunds Forlag) og »*Gamla Sångelekar*«, illustreret af Gisela Henckel-Trapp, (Wahlström & Widstrands Forlag) ere baade naturligere og livligere illustrerede, om end ikke saa elegante i Tilsnittet som den danske.

Fra Nordisk Forlag er udgivet et nyt Bind, det røde, af Martensens *Holberg-Udgave*, der fremdeles hævder sig som en af de smukkeste Bøger, der for Øjeblikket udkomme herhjemme (F. E. Bordings Trykkeri). Samme Forlag har hos Stiftstrykkeriet i Aarhus ladet trykke Jul. Clausens »*Af Orla Lehmanns Papirer*«, der er et solidt og godt Bogtrykarbejde. Fra Aarhus stammer ogsaa et af Jysk Forlag lige paabegyndt Værk om *Aarhus Bys Historie*, illustreret af J. Ølsgaard, som er særdeles godt trykt hos Th. Thruue. Godt Arbejde var forøvrigt at finde fra adskillige andre Bogtrykkerier i Kjøbenhavn, som Græbe, Schultz, Nielsen & Lydicke, Knudtzon, P. Petersen og andre.

Fra *Norge* forelaa en Række Prøver paa Bøger, udgivne af Aschehoug & Co., Cammermeyers Forlag og andre. Det var især Skønlitteratur og mest Bøger i jævner Udstyrelse. Et anseligt Værk er Otto Sverdrups Rejseberetning: »*Nyt Land*«. *Sverig* var rigere repræsenteret i alle Retninger. Sven Hedin's store, nye

Rejseværk over Asien (Bonnier's Forlag) er en smuk Bog, der ogsaa foreligger i en norsk Udgave. En to Binds Lefnadsteckning af Linné ved Th. M. Fries er stærkt illustreret udkommen hos Fahlkrantz & Co. Fra Fröleen & Co. er udgivet et meget pompøst Hæfte i Anledning af Kong Oscar II's 75 Aars Fødselsdag. I en betydelig Række Portræter og Billeder fremstilles, hvad der bebudes i Titelen: »Vår Konung, Festskrift för Sveriges Folk, en Återblick på H. M. Oscar II's Lif och Gärning för Brödrafolkens Väl.« Fra Bonnier er udgivet i et festligt Kvartbind »Gösta Berlings Saga« af Selma Lagerlöf med Billeder i Tontryk af Georg Pauli. En dansk Udgave af samme Bog, med de samme Billeder i mindre Format, er ikke videre vellykket. Paa samme Forlag er ogsaa udgivet en meget ekstravagant dekoreret Udgave af Oscar Levertins: »Legender och Visor«. Endelig var ogsaa fremlagt den af W. Zachrisson i Gøteborg aarlig udgivne »Boktryckeri-Kalender«, der altid er paa Toppen af det moderneste Nye, men som efter vor Smag altfor ukritisk følger Nutidens saakaldte Stilbestræbelser, om man end altid maa anerkende den tekniske Dygtighed, hvormed Arbejdet er udført.

Vi maa denne Gang undlade at gaa nærmere ind paa andre meget vigtige Omraader af Bøgenes Behandling, f. Eks. deres mangelfulde Falsning og Hæftning, der volde mange Sorger ved senere Indbinding. Værre endnu er dog den stadige Kvalitetsforringelse af det anvendte Papir. D'Hrr. Forlæggere forsynde sig her meget alvorligt baade mod Litteraturen og det Publikum, der køber Bøger. For at tage et Eksempel af særlig Betydning se man paa det ringe og uholdbare Papir, hvorpaa Jul. Langes nys udkomne »Udvalgte Skrifter« ere trykte.

Den 7. Februar var fremlagt en Samling Bøger fra andre Lande, hvorom det i samme Blad hedder:

Ved Gennemsyn af en større Samling moderne Bøger lægger man snart Mærke til det store Antal, der trykkes paa mere eller mindre skinnende krideret Papir, og som, hvis de ere illustrerede, have glansfulde Billeder, udførte efter Fotografier. En anden Gruppe Bøger trykkes paa Papir, der imiterer et lignende Udseende som haandgjort Papir, og attraa et rigtigt solidt Udseende. Begge Arter af Papir ere i Reglen lige usolide, og hvad der er trykt derpaa vil forgaa indenfor et Tidsrum, man ikke tidligere regnede med som Levetid for en Bog.

Blandt de paa Mødet fremlagte *engelske* Bøger fandtes ypperlige Eksempler paa den første Slags i en to Binds Foliobog: »Gardens Old and New« og »Our Homes and how to beautify them«, begge med en Mangfoldighed af fotografiske Billeder, der især i Havebogen gav en rig Forestilling om engelske Herresæders og Villaers Skønhed og Rigdom i Anlæg.

Naar man i England og Amerika bruger den anden, ovenfor nævnte Sort Papir, har man Tegninger til Illustrationer, og det er da kun i de billigere Udgaver, man finder uholdbart Papir. Et Par smukke smaa Bind var en ny Form for Klassiker-Udgaver, trykte paa det ganske tynde, saakaldte *Indian-Papir*, man bruger i England. De sælges i bløde, godt gjorte Læderbind. Fra Oxford Universitets-Pressen forelaa et Par typografisk udmærkede leksikalske Værker.

Fremlagt var en Række nye Bøger fra de i England stadig blomstrende, private Trykkerier, saaledes fra den sidst tilkomne *Doves Press*, der ledes af et Par af afdøde W. Morris' Venner, og fra Ashbee's *Essex House Press* og Lucien Pissarro's *Eragny Press*. Alle disse Steder trykkes kun ganske smaa Oplag og kun paa

ægte og godt Papir, og Bøgerne have i Regelen fundet Købere, før de ere færdige fra Pressen, tilmed til høje Priser. Ogsaa i Amerika blomstre slige Trykkerier, men deres Publikationer se vi saa godt som aldrig her tillands.

Et stort og betydeligt kartografisk Arbejde, udført i den amerikanske Rege- rings Trykkerier, var fremlagt. Det knyttede sig til den officielle Skildring af Boerkrigen og er for nylig afsluttet. Den bekendte danske Jacob A. Riis's Bog »The Making of an American« forelaa i amerikansk Udgave. Nogle Hæfter af det ifjor paabegyndte og paa Dansk skrevne illustrerede Familieblad »Norden«, der udgives fra Racine i Wisconsin, saas ligeledes paa Udstillingen.

Fra Italien var udstillet et stort Værk i to Bind: »Le Pitture delle Catacombe Romane 1903«, rigt og meget smukt illustreret med typografiske Farvetryk efter Katakombernes Vægmalier etc.

Et Par Værker fra Frankrig nævne vi, hvoraf det ene var en rigt formet Auk- tionskatalog over en afdød Samlers japanske Sager, der skulde sælges i Paris i disse Dage, og det andet var en historisk Fremstilling af Æreslegionens Historie i et fint Kvantbind. Det bragte ikke, som det danske Arbejde om Ridderordnerne, der var fremlagt ved forrige Møde, Portræter af saa mange nulevende med Or- dener dekorerede, som man havde faaet fat i, men derimod endel historisk Billed- stof, ogsaa Portræter af virkeligt Værd.

De tyske Bøger viste ret tydeligt, i hvilket stort Omfang Boghandelen for Øjeblikket har kastet sig over Kunst med hele sin Spekulation. Kunst populari- seres i alle Formater og til alle Priser. Gammel Kunst og moderne Kunst Bind ved Bind i smaa og store Udgaver. Her forelaa nu, foruden flere store Værker, en Række Hæfter i Kvart, hvori Berliner-Museets Kunstværker gengaves til billig Pris.

Under Fællestitlen »Jungbrunnen« udgiver Fischer & Franke i Berlin en Række smaa Bøger, indeholdende Eventyr, Sagn og gamle Sange etc., alle illu- strerede og udstyrede i lidt søgt gammeldags Maner. Der er her aabenbart tilstræbt noget tysk Nationalt i Tilsnittet, men den engelske Paavirkning er dog altfor kendelig. Blandt flere videnskabelige Værker som Dette og Heinzels Udgave af »Sæmundar Edda« saas ogsaa baade tyske og engelske Udgaver af Georg Bran- des' Skrifter.

Den 10. April udstilledes en stor Række mere privat udgivne Bøger og Fest- skrifter. Af større Arbejder fremhæves: Fjerde Bind af L. F. A. Wimmers De danske Runemindesmærker med Billeder i Kemitypi af Magnus Petersen (H. H. Thieles Bogtrykkeri). — Første Bind af Kunstakademiets Opmaalingsarbejder ved Prof. Hans J. Holm, et stort og festligt Folioværk trykt hos Fr. G. Knudtzon, med meget gode Lystrykstavler fra Pacht & Crone. Medens dette anselige Værk kom lidt for sent til at være det rette Festskrift ved Akademiets nylig indtrufne 150 Aars Jubilæum, forelaa paa selve Jubilæumsdagen: Det kgl. Akademi for de skjønne Kunster, 1700—1904 ved F. Meldahl og P. Johansen (Triers Bogtryk- keri), et omfangsrigt og hæderligt Trykarbejde, men ganske uden ydre Præten- tioner.

Af Memoirebøger fandtes et nyt Bind af det virkeligt monumentalt udstyrede Værk, som Lensgreve Ahlefeldt-Laurvig bekoster over sin Slægts Historie (Græbes Bogtrykkeri), samt to Bind udgivne af Greve Chr. B. Reventlow: En dansk Stats-

mands Hjem omkring 1800, Breve fra Grevinde Sophie Reventlow. Ogsaa dette Værk fortjener stor Anerkendelse for den solide og forstandige Maade, paa hvilken der er tilstræbt en smuk Fremstilling og Trykning (Langkjærs Bogtrykkeri.)

Festskrifter ere i det Hele moderne. Mange private Folk og adskillige Institutioner benytte et Jubilæum til et Tilbageblik over Virksomheden. Fra den sidste Tid var udstillet adskillige saadanne Bøger. Her nævnes den rigt udstyrede Bog om Odense Løve Apotheks Historie, udarbejdet af E. Dam og bekostet af Etatsraadinde Lotze (Martius Truelsens Bogtrykkeri). C. Nyrops Skrift: Om danske Sæbesyderier og Oliemøller 1753—1903 (Milos Bogtrykkeri), en meget net udført Bog, men i ydre Udstyr ganske Plagiat af det Jubilæumsskrift, Bing & Grøndahls Porcelænsfabrik Aaret forud havde bekostet og som ligeledes var fremlagt. Af mindre Festskrifter, baade fra kjøbenhavnske og Provinsernes Bogtrykkerier, vare adskillige udstillede. Ganske uheldigt som Bogarbejde var et Jubilæumsskrift over Gavnø Kloster og Herregaard fra Aar 1402—1902 faldet ud. Det var trykt i Næstved og var af tarvelig og smagløs Udstyrelse, baade hvad Papir, Sats, Tryk og Billeder angik.

Kr. Kongstad, der har vundet sig et smukt Navn ved de af ham skaarne og trykte Træsnit, har i sit eget Trykkeri i Fredensborg sat og trykt en Beskrivelse af Kirken i Tibirke. Han har som vanligt selv tegnet og skaaret Bogens Vignetter, og hele det lille Arbejde er særdeles godt udført. Forkastelig er Metoden at trykke endel af Bogens Billeder paa krideret Papir og indklæbe disse paa Bogens ru Papir. — Den samme uheldige Maade fandtes anvendt i en Række Skolebogshæfter udgivne af *Det danske Selskabs Skole*. Det maa antages, at Skolen selv har Trykkeri og i dette udfører disse Arbejder. Dette er saa yderlig slet gjort, baade hvad Sætning og Trykning angaar, at man har ondt ved at tro det udført i Kjøbenhavn i vore Dage.

Den 6. November var fremlagt moderne Arbejder fra forskellige Lande.

Blandt de mest fremragende Arbejder nævnes nogle meget smukke Faksimile-Udgaver af sjældne spanske Trykværker: *Cronica del Cid*, bekostede og udgivne af Originalernes Ejer Archer M. Huntington. Ved samme amerikanske Udgiver forelaa et Folioværk: *Initials and Miniatures* fra 9de til 11te Aarhundrede efter Haandskrifter fra et spansk Kloster Santo Domingo de Silos. Højest mærkelige og barokke i Karakter, som disse farvede Smaabilleder ere, indtage de en ret enestaaende Stilling i Skrivekunstens tidlige Udvikling. Disse Arbejder ere trykte af Th. de Vinne i New York, og fra samme berømte Trykkeri var fremlagt et Bind »Studier i Syrien«, omfattende Arkitektur og anden Kunst og udgivne af en amerikansk-arkæologisk Ekspedition. Et andet, men engelsk Værk over middelalderlige Miniaturer fra Haandskrifter i British Museum viste Prøver af denne Kunst i dens skønneste Flor og fulde Herlighed.

Af kostbare og monumentale engelske Værker kan endvidere nævnes Bernh. Berensons »Drawings of Florentine Painters«, Joseph Pennell's »Lithography and Lithographers« med Gengivelser af mangfoldige sjældne Originallitografier, samt de to første Bind af The Doves Press' Bibeludgave, trykt af Cobden-Sanderson og Emery Walker. I en sjælden smuk og værdig Form synes dette Værk at blive det betydeligste Trykarbejde, disse to Arvtagere efter W. Morris hidtil have udgivet.

Af tyske Værker i større Stil bemærkes Furtwänglers »Antike Gemmen« (Giesecke-Devrient, Leipzig) og nogle arkæologiske Beretninger om Udgravninger, udgivne af de kgl. Museer i Berlin. Alle disse kostbare Værker stammede fra vort kgl. Biblioteks nyeste Erhvervelser.

Et meget betydeligt Bogtrykkerarbejde forelaa i et Værk, udgivet i Anledning af Festen til Minde om Gutenbergs 500-Aars Fødselsdag 1902. Titelen er: »Marksteine aus der Weltliteratur in Originalschriften«. Det er trykt og udgivet af J. Baensch-Drugulin i Leipzig. Skriftet viser, i hvor stort et Omfang Trykkeriet ejer Skrift til at udføre Arbejder i Alverdens Sprog. — En Samling Afbildninger af moderne tyske Bogbind af Paul Kersten kan ikke anbefales til Studium for os.

Fra Frankrig vare fremlagte flere smukke Værker, hvoraf et fra Goupil & Co., »Napoléon et son fils«, bar Prisen. Smukt trykt og rigt illustreret med alt, hvad der kan angaa Kongen af Roms Historie, hævdede det fransk Bogkunsts gamle Ry.

Den 4. December omfattede Udstillingen en Række *moderne, udenlandske Illustrationsværker*. Vi fremhæve især Værker over berømte Kunstnere som Engländeren *Turner*, Amerikaneren *Whistler*, (As I knew him) og Hollænderen *Jacob Moris*. Det sidstnævnte Værk er især overraskende og pragtfuldt anlagt og udmærket udført. Hertil sluttede sig mindre Bøger, ligeledes behandlende Kunstnere som *William Blake*, Tyskeren *Melchior Lechter* og den bekendte, respektløse, tyske satiriske Tegner, der særlig hudfletter det tyske Militærvæsen, *Ph. Th. Heine*.

Fra fredeligere Egne skrev sig et Par mindre Bøger til Minde om den elskværdige tyske Kunstner *Ludwig Richter*, der i Midten af forrige Aarhundrede illustrerede mangfoldige Bøger. En større Række illustrerede Bøger fra Tyskland, Holland og Frankrig samt en Række meget smukt udførte japanske Blomsterkataloger vakte megen Opmærksomhed.

Hovedparten af de udstillede Bøger hører til Kunstindustrimuseets Bibliotek. Endelig udstilledes en lille Række franske Bogbind, udførte af *René Kieffer*, alle i fuldt Maroquin og med Dekoration i Haandförgyldning eller i paalagt Skind.

Samme Dag afholdtes Generalforsamling, der lededes af Bogtrykker Lydiche. Formanden aflagde Beretning og nævnte særlig Foreningens Hovedopgave: *Driften af Fagskolen for Boghaandværk*, der stadig var i god Fremgang. Savnet af en stor Hurtigpresse var ifjor afhjulpen især ved en god Hjælp fra Bernh. Hertz' teknologiske Legat. Skolen har ogsaa en stor og væsentlig Støtte i de gode og afgiftsfrie Lokaler, det danske Kunstindustrimuseum har tilstaaet den. De i senere Aar begyndte Sommerkursus for Provinstypografer ønskedes udvidede, men de meget smaa Midler, der hidtil arbejdedes med, gjorde dette foreløbig umuligt. Skolens Regnskab sluttede ifjor for første Gang med Underskud; men det stod til at haabe, at forøgede Tilskud vilde bringe Bestyrelsen over slige Vanskeligheder, saa meget mere, som den ret omfattende Virksomhed iværksattes med yderst beskedne Pengemidler.

To danske Bogbind indkøbtes til Museet i Brünn ved en Udstilling dernede.

En Lovændring, hvorefter nye Medlemmer i Foreningen af Hensyn til udvidet Virksomhed maa betale et moderat Indskud, vedtoges.

Dr. Gigas' Artikler om venetiansk Bogdekoration vare efter Bogvennen oversatte i »Zeitschrift für Bücherfreunde«. Derfra hidrørte en Indtægtspost paa Regnskabet for Udlaan af Billederne.

I Begyndelsen af 1905 agter Foreningen at udgive sin første særlige Bog, nemlig Blichers: »Af en Landsbydegns Dagbog«, og der vil derfor i 1905 ikke udkomme nogen Aargang af »Bogvennen«. Til denne særlige Bog have de forenede Papirfabriker velvilligst fremstillet et meget smukt, haandgjort Papir med Foreningens eget Vandmærke.

Regnskabet godkendtes, og Bestyrelsen genvalgtes.

Det reviderede Regnskab fra $1/11$ 1903 til $30/9$ 1904 udviste:

INDTÆGT		UDGIFT	
	Kr. Øre		Kr. Øre
Kassebeholdning fra forrige		Bogvennen 1901-3	1598.56
Regnskab	99.47	Udstillingsudgifter	40.05
Medlemsbidrag fra Principaler		Indkøb	255.95
og ligestillede	670.00	Mindre Udgifter	44.51
do. fra Fagarbejdere	367.50	Opkrævning	64.10
Statsbidrag	500.00	Kassebeholdning	181.37
Salg af Forlagsskrifter	199.65		
Salg af indbundne Bøger	135.00		
Leje af Ætsninger	204.13		
Renter i Sparekassen	8.79		
	2184.54		2184.54

Den 8. Januar 1905 udstilledes den sædvanlige Oversigt over sidste Aars nordiske Bogarbejde. Aaret syntes ikke at have frembragt meget af større Betydning. Den oftere omtalte Nedgang i det jævne Arbejdes Udførelse mærkes yderligere forøget, og dette synes at gælde alle tre Lande ligeligt. Ikke et eneste betydeligt Værk af typografisk Rang forelaa fra den egentlige Forlagsvirksomhed. Af Illustrationsværker er der nok, men saa godt som udelukkende baserede paa fotografiske Billeder. Endog et Festskrift som Drachmanns »Der var en Gang« illustreres ved fotografiske Billeder fra Opførelsen paa det kgl. Teater. Afslutningen af Erik Werenskjolds illustrerede Udgave af Lies »Familien paa Gilje« var det kunstnerisk værdifuldeste. Trods mange fortræffelige Tegninger maa dog den Bog siges at være et Fejlgreb som Illustrationsarbejde. Tegningerne tilstræbe en impressionistisk Virkning, og det lykkes undertiden at give et saare levende Billede med faa Midler; ofte er Resultatet dog forflygtiget til Trods for det ihærdige Arbejde, man klart føler ligger bag hver enkelt lille Tegning. Den typografiske Tilrettelæggelse er ogsaa for mager til Tegningernes Karakter, og det virker ganske forkasteligt, at Indrykningerne ere sløjfede i en Bog, der i saa høj Grad er skrevet i Repliker.

Den 5. Marts var der fremlagt *en Række Bøger, der for Størstedelen vare trykte og udgivne af Selskaber og Foreninger* uden at falde ind under sædvanlig Forlæggervirksomhed.

Foreningen for norsk Bogkunsts første Publikation, det middelalderlige Digt *Draumkvæde*, illustreret og dekoreret af Maleren Gerhard Munthe, var, trods Bogens ringe Omfang, et af Hovedarbejderne. Billeder og Vignetter vare fremstillede i Farve og Guld, der ganske vist langt fra naa Originaltegningernes Virkning,

men dog maa siges at være meget anerkendelsesværdigt Arbejde, baade hvad Billedfremstilling og Bogtryk (W. C. Fabritius & Sønner) angaar. Den rigeligt anvendte Guldbronze dræber dog desværre Finheden i endel Billeders Virkning, hvilket især gælder de to Indledningssider; men i de fleste andre Billeder, og navnlig i Vignetterne, har Munthes Fantasi heldigt behandlet de mærkelige Motiver.

Fra Sverig fandtes et Par Arbejder fra Wald. Zachrissons bekendte Bogtrykkeri i Gøteborg: »Davids Salmer« i et kraftigt trykt Kvartbind og hans aarlige, rigt illustrerede og dygtigt fremstillede »Boktrykkeri-Kalender«.

Af danske Værker forelaa adskillige. Et ganske nyt Arbejde var Maleren N. K. Skovgaards Forslag til nogle Ændringer i Opstillingen af Figurerne fra Vestgavlen i Zeustemplet i Olympia (Fr. G. Knudtzons Bogtrykkeri). Fra Bianco Lunos Bogtrykkeri fandtes blandt andet de senest udgivne Hæfter af Ingolf-Ekspeditionens videnskabelige Resultater, samt Meddelelser paa flere Sprog fra Kommissionen for Havundersøgelser. Fra Langkjærs Trykkeri O. Olufsens paa Engelsk udgivne: »Second Danish Pamir-Expedition«, smukt illustreret.

Den 2. April bestod Udstillingen af Elevarbejder fra Fagskolen for Boghaandværks forskellige Afdelinger, samt af en Række af den i 1900 oprettede *Svenske Forening for Boghaandværk* udgivne Bøger. De betydeligste vare: Gustav Adolfs Breve til Ebba Brahe, hans Ungdoms Elskede, der senere i 1618 blev gift med Rigmarsken, Jakob de la Gardie. Kongens Moder, Enkedronningen, vilde det saaledes: »Det ena du vill, det andra du skall, så pläger det gå i dylika fall«. Fremdeles Karl den Niendes egenhændige Kalenderoptegnelser fra 1581—1609, saa vidt de ere bevarede i Rigsarkivet i Stockholm. Begge Bøger ere statelig udstyrede og indbundne i meget nette Bind. Af Foreningens andre mindre Publikationer nævne vi: »Huru man gjorde en Bok i Medeltiden« af Vilh. Gödel; Fortegnelse over Foreningens Udstilling af Inkunabler af Dr. Isak Collijn og »Boktryckstyper under XV til XIX Århundredet« af A. Hasselquist.

Den 5. November udstilledes en Række ny amerikanske Fagblade og Accidenshæfter, samt nye tyske Skriftprøver og Accidenser. Den ved Formanden givne kritiske Oversigt over en Del af Udstillingen er trykt i »Danmarks Bogtrykkerforeningers Meddelelser« Nr. 4, 1905.

Den 3. December. Udstillingen omfattede moderne udenlandske Bogarbejder. En særlig Samling dannede nogle Værker om Island. Hollænderen W. Thelen's »In en on Ijsland« og W. G. Collingwood og Jon Stefansson's »A Pilgrimage to the Saga-Steeds of Iceland« vare begge Rejsebeskrivelser, den sidste tildels illustreret med Originaltegninger af Collingwood, den som Ruskin-Forsker ogsaa herhjemme bekendte Maler, Forfatter og Foredragsholder. De samme to Forfattere have i Fællesskab udgivet en smukt trykt Oversættelse paa Engelsk af Kormaks Saga. Ogsaa fra islandske Trykkerier vare flere hæderlige Arbejder fremlagte.

Et Par Prøver fra Grønlanderen Møllers Bogtrykkeri og enkelte Ting fra vore vestindiske Øer fandtes ligeledes. Derimellem en grønlandsk Lærebog for Jordemødre og en lille Samling danske Salmer indført i Vestindien, samt en Bog af en kulørt Forfatter, Adolph Sixton, »Time and I, or looking forward«, der med et Dannebrogssflag paa Titelbladet synes at indeholde Drømme om, hvad særlig St. Thomas burde blive til i en lykkelig Fremtid, naar det kooperative System er gennemført ved de Indfødtes fælles Hjælp.

Et stateligt og mere rigt end egentlig smagfuldt Værk, trykt i New York og udgivet af den danske Biblioteksmand C. H. A. Bjerregaard, omhandlede Oversættelser og Fortolkninger af Omar Khayyam. Fra Washington Statstrykkeri stammede en Pragtkatalog over Gardiner Greene Hubbard's »Collection of Engravings«. Fra engelske Trykkerier saas en Række Bøger, mest i større Formater, væsentligst omhandlende de nu saa hyppigt forefaldende Oversigter over svundne Tidens Kunsthaandværk, som Møbler, Keramik, Bogbind etc. Særlig fortjener at nævnes en Bog, udgivet til Minde om den tidlig døde, højt ansete engelske Kender og Forsker i det tidligste Bogtryk og Træsnit Robert Proctor. Det var en smuk Udgave af hans spredte Afhandlinger. Endvidere et Pragtværk med farvetrykte Faksimiler af de nu saa efterstræbte kolorerede Kobberstik fra det 18de Aarhundrede. At man i Bøhmen ogsaa er i Stand til at præstere fremragende Arbejder af denne Slags, viste et ligeledes i Farver trykt Faksimile af Miniaturer fra det XI Aarhundrede, der stammede fra Prag.

Af franske Arbejder vare især bemærkelsesværdige to Foliobind af den fra Nationaltrykkeriet stammende og af den franske Stat udgivne »Histoire de l'Imprimerie en France« ved A. Claudin.

Fra Tyskland fandtes et Par Værker fra det gamle berømte Hus Brockhaus, skrevne af Descendenter af Forlaget. Det ene af Prof., Dr. H. Brockhaus: »Forschungen über Florentiner Kunstwerke«, det andet af Albert Brockhaus: »Versuche einer Geschichte der japanischen Schnitzkunst« med ganske fortrinligt farvetrykte Billeder. En Række smaa, yderst moderne udstyrede tyske Bøger saas med Interesse. Det var især Bøger fra »Insel Verlag« og Eugen Diederichs Forlag, trykte hos Poeschel & Trepte og Drugulin i Leipzig. Men ogsaa hamborgske Trykkerier vare godt repræsenterede, bl. a. ved »Jahrbuch der Gesellschaft Hamburger Kunstfreunde«.

Samme Dag afholdtes Generalforsamling. Formanden indledede med følgende Ord: Den 25. Oktober døde forhenværende Dansk Generalkonsul *Carl Berendt Lorck* i Leipzig. Denne Mand sømmer det sig her at mindes; thi han var ikke alene selv en fremragende Boghaandværker, men en Kender, en Forsker i Bogtrykkets Historie, og han har gjort sit Fødeland Danmark Ære i Udlandet. Lorck blev født i Kjøbenhavn 29. August 1814; han var altsaa over 91 Aar da han døde. Da han ifjor fyldte 90, sendte vor Forening ham en Hilsen og Tak for hans lange Livs Gerning. Han blev Student 1833, gik derefter i Sætterlære og udlærte 1836 hos Luno. Han rejste derpaa for videre Uddannelses Skyld til Leipzig; men der voksede han fast og gensaa kun Danmark paa korte Besøg med store Mellemlum mellem hvert saadant. I Leipzig kom han ind i Boghandelen, blev allerede i 1837 Medejer af det den Gang unge, af Schweizeren J. J. Weber grundlagte Forlagshus. Indtil 1845, da Lorck atter udtraadte af dette Firma og fortsatte Forlag paa egen Haand, udfoldede de to unge Mænd en meget stor Virksomhed. Fra denne Tid stammer Begyndelsen af Leipziger Illustrirte Zeitung, en Mængde illustrerede Værker og derimellem først og fremmest: Kuglers: »Geschichte Friedrichs des Grossen« med Ad. Menzels berømte Tegninger i Træsnit.

Som selvstændig Forlægger blev hans Virksomhed ikke ringere, og der bør vi særlig bemærke den Iver, hvormed han stræbte at indføre nordisk, særlig dansk, Litteratur i Tyskland. Thieles Værk om Thorvaldsen, Ørsted, Henr. Hertz, Carl

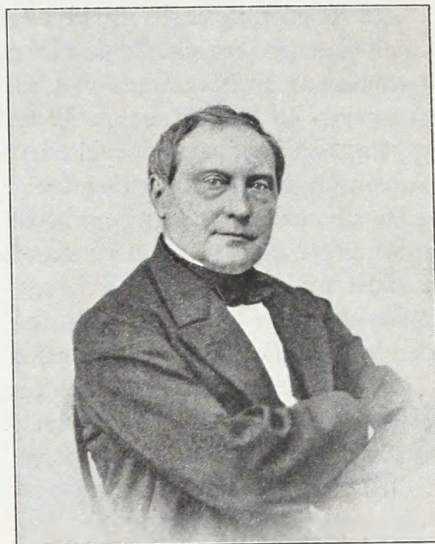
Bernhard, Chr. Winther og fremfor alt H. C. Andersen udkom paa hans Forlag. Det var hos ham, at Andersens Eventyr først saa Lyset med Vilh. Pedersens Tegninger. Det var ogsaa paa hans Forlag, at Andersens »Mit Livs Eventyr« udkom paa Tysk, før det udgaves paa Dansk.

Det var Lorcks kæreste Tanke at bidrage til et aandeligt Samarbejde mellem Tyskland og de skandinaviske Lande. Han var en tidlig Apostel for en Slags Pangermanisme. Endnu da han for sidste Gang, for ca. 5 Aar siden, var heroppe, prækede han denne Lære for mig og bad os indtrængende bidrage fra vort Omraade ved dog en Gang at møde i Leipzig med en stor dansk Bogudstilling. Det blev ikke til noget, og nu, da han er død, tilstaar jeg, at jeg egentlig skammer mig over ikke at

have opfyldt den gamle Mands Ønske. Det var disse Interesser, der i Slutningen af Fyrrerne bragte ham til med store Ofre i to Aar at udgive et Tidsskrift, han kaldte »*Nordischer Telegraph*«. I 1856 blev han Ejer af et Bogtrykkeri, der havde Ry for sine orientalske Bogtrykarbejder. Det ejedes af en Mand ved Navn Nies, men var ikke fulgt med Tiden, og Lorck havde et stort Arbejde med at bringe det paa Fode igen. Det er dette Trykkeri, der senere i 1868 gik over til Drugulin, under hvis Navn det nu er godt kendt som et af Tysklands bedste Trykkerier. Han var trods sin mangeartede og store Virksomhed en flittig Forfatter, baade som Forsker i Bogtrykkets Historie og som Dyrker af mere moderne Emner af faglig Interesse. I flere Aar — fra 1869—77 — udgav han »*Annalen der Typographie*«, et Tidsskrift, der endnu er kendt som det bedste Fagblad, man har haft i Tyskland. I 38 Aar var Lorck dansk Generalkonsul i Leipzig. Hans vigtigste litterære Arbejder ere: »*Die Herstellung von Druckwerken. Winke für Autoren und Buchhändler.*« (1868), »*Die Druckkunst und der Buchhandel von Leipzig durch vier Jahrhunderte*« (1879), »*Geschichte des Vereins der Buchhändler zu Leipzig*« (1883), »*Handbuch der Buchdruckerkunst*« (1882 og 83).

Han spandt imidlertid ikke Silke ved sit Forlag. Hans mangeartede Interesser gjorde det vel ogsaa tvivlsomt, om han var af det rigtige Forretningsblod, der først og fremmest tænker paa sin egen Fordel. I 1857 solgte han sit Forlag. Senere var han op til sin høje Alder Sekretær for *Centralverein für das gesammte Buchgewerbe*, og som saadan har han udfoldet en stor og betydningsfuld Virksomhed som Ordner og Organisator. Alle store tyske Bogudstillinger ere gennem mange Aar tilvejebragte af Lorck. Men hans Livs Hovedbedrift for tysk Boghaandværk er dog Stiftelsen af Buchgewerbemuseet i Leipzig, hvortil senere, efter hans Planer og mangleaarige energiske Arbejde føjedes Gutenberg-Hallen, hvis store og kostbare Bygning indviedes for ca. fem Aar siden.

Han døde som et højtaget og højtskattet Æresmedlem af den nævnte store

CARL BERENDT LORCK.
Efter Fotografi fra 1866.

Forening. Hans virksomme Stræben kom hans ny Fædreland, særlig Byen Leipzig, tilgode, men han bevarede — og viste paa mange Maader — sin varme Interesse for os, hans gamle Landsmænd. Særlig vor Forenings Virksomhed fulgte han med stor og levende Interesse. Vi skyldte at ære hans Minde. (Se ogsaa Bogen for 1894.)

Derefter omtales Foreningens Virksomhed, der var gaaet sin rolige Gang. Vor første Bog, beregnet til Fællesuddeling mellem vore og den norske Bogforenings Medlemmer, forelaa i Blichers: Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog. Den Mening var hørt fremsat, at vi ved Udstyret af denne Bog havde fraveget Foreningens Traditioner; men dette beroede paa en Fejltagelse. Ingensinde havde vi arbejdet for faste og stereotype Opfattelser af Bogudstyr, tværtimod, vi ønskede den største Frihed indenfor forstandig Brug af Bogtrykkets rige Muligheder.

Det reviderede Regnskab fra $\frac{1}{10}$ 1904 til $\frac{30}{9}$ 1905 udviste:

INDTÆGT		UDGIFT	
	Kr. Øre		Kr. Øre
Kassebeholdning fra forrige Regnskab	181.37	St. St. Blicher: En Landsbydegn	1006.48
Medlemsbidrag fra Principaler og ligestillede	746.00	Udstillingsudgifter	21.30
do. fra Fagarbejdere	381.25	Indkøb og Indbinding	419.25
Statsbidrag	500.00	Mindre Udgifter	102.43
Salg af Forlagsskrifter	55.65	Opkrævning	66.56
Renter i Sparekassen	3.92	Kassebeholdning	252.17
	1868.19		1868.19

Regnskabet godkendtes og Bestyrelsen genvalgte.

Den 5. Februar 1906 udstilledes det sædvanlige Udvalg af skandinaviske Bogarbejder fra foregaaende Aar.

Den 4. Marts fremlagdes Prøver af Fagskolen for Boghaandværks Elevarbejder samt en Række nyere Bogbinderarbejder af Julius Andersen, Jakob Baden, J. L. Flyge og Anker Kyster.

Den 11. November. Nyere udenlandske Bogarbejder dannede Udstillingen.

Af engelske Bøger fremhæves: *The national Sports of Great Britain*, by Henry Alken, en ny Udgave fra 1903 med Faksimiler af de gamle farvetrykte nationale Jagt- og Sportsbilleder efter Originaludgaven fra 1823.

En stort anlagt Skildring af England, dediceret Dronning Victorias Minde, er begyndt under Titelen: *The Victoria History of the Counties of England*; 1ste Bind, Berkshire, var fremlagt. Ligesaa en Række Bind af en Biblioteksudgave af John Ruskin's samtlige Værker, hvoraf allerede nogle og tyve Bind i denne store og smukke Udgave foreligge. Bøgerne ere forsynede med gode Gengivelser af de nu saare sjældne Originaludgavers mange Billeder, hvoraf nogle ere tegnede af Forfatteren selv. Den Menighed, der samler sig om den berømte engelske Kunstkritiker og sociale Filosof, maa være meget betydelig, naar man ser hen til de mangfoldige og i stort Antal trykte Udgaver af hans Skrifter, der have set Lyset siden hans Død. Den her omtalte Udgave er imidlertid den kritisk ordnede og med alle hans Tilføjelser forsynede Standard-Udgave.

Af mindre engelske Værker nævne vi M. H. Spielmanns stærkt illustrerede Skildring af den berømte Kunstnerinde Kate Greenaways Livsarbejde. Hun stod i mange Aar Ruskin nær. Han beundrede hendes smukke Talent, og Bogen indeholder Uddrag af disse to elskværdige Menneskers Brevveksling. En meget smuk Bog var J. J. Forsters 1ste Bind af *Miniature Painters, British and Foreigns* with some accounts of those, who practised in America in the 18. century. Alf. Whitmanns *Print-Collector's Handbook* og *Burlingtons Magazine for Connoisseurs*, rigt illustrerede Samlerværker fra mange Omraader, vare ligeledes fremlagte. Udgivet paa Engelsk, men trykt — smukt og godt — hos Norstedt & Sønner, Stockholm, foreligger 2det Bind af Sven Hedins Rejse i Centralasien 1899—1902, med udmærkede fotografiske Billeder og Kort.

Fra Tyskland fandtes en Række Kataloger og Værker over nyere tysk Kunsthaandværk, særlig i Anledning af Dresdener-Udstillingen i denne Sommer; en statelig Katalog over en fin Porcelæns-Auktion, særlig gammelt Meissener-Porcelæn, som solgtes i Köln i Oktober Maaned, samt et større Værk over *Forschungen in Ephesus*, udgivet ved det østerrigske arkæologiske Institut.

Af franske Arbejder kan fremhæves det i faa Eksemplarer trykte Værk i stort Folio: *La Collection Dutuit*, der i ypperlige Gengivelser fremstiller denne berømte Samlings kostelige Skatte af Manuskripter og Bogbind fra hine Tider, hvor Fyrsterne og Adels store Herrer og Damer satte en Ære i at eje Biblioteker og kunstnerisk indbundne Bøger. Pariserbogbinderen L. Gruel har udgivet en ny Samling: *Manuel historique et bibliographique de l'Amateur de Reliures*, der ligeledes afbilder berømte Bogbind og bibliofile Lækkerier.

En fin Udgave af Italieneren Gabr. d'Annunzio's *Francesca da Rimini* viste i Anordning og dekorativt Bogudstyr en moderne Form for italiensk Renæssance-Bogarbejde, særlig venetiansk, den Form, som Englænderne iøvrigt for nogle Aar siden ivrigt dyrkede, og som nu gennem denne engelske Paavirkning atter er naaet tilbage til Hjemlandet.

Den 2. December bestod Udstillingen af en stor Samling engelske Billedbøger. Særlig Kate Greenaway var fyldigt repræsenteret. Det fremlagte Udvalg af Bøger fulgte iøvrigt den engelske Illustrationskunst gennem dens rige Blomstring i de sidste tyve Aar.

INDHOLD

	SIDE
H. O. LANGE: OVERBIBLIOTEKAR, DR. CHR. W. BRUUN	5
C. NYROP: FRA LIVET I DET STORE KGL. BIBLIOTEK	13
F. H.: DET KGL. BIBLIOTEKS NY BYGNING	37
FORENING FOR BOGHAANDVÆRKS AARSBERETNING 1904—1906	55
MINDEORD OM CARL BERENDT LORCK	63

Til dette Bind hører 8 Blade Bilagsbilleder, ialt 16 Sider Billeder,
heraf 14 fra det gamle Bibliotek og 5 fra den ny Bygning

Det er ikke tilladt at eftergøre eller eftertrykke Bogens originale Billeder

Med dette Bind følger Aarsberetninger for Fagskolen for Boghaandværk, for 1904-1905-1906

REDAKTIONSUDVALG

E. GIGAS F. HENDRIKSEN G. PHILIPSEN

Trykningen afsluttet Januar 1907

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)

FAGSKOLEN FOR BOGHAANDVÆRK I KJØBENHAVN

BERETNING OM TOLVTE SKOLEAAR

(1904)

VORT Regnskab endte i Fjor med et Underskud paa Kr. 226, og dette beklagelige Resultat har, trods al mulig Sparsommelighed, forværret sig i Aar. Dette Aars Regnskab slutes med en Underbalance stor Kr. 581. Ved vort meget beskedne Budget er endda at bemærke, at Skolen har fri Brugsret af sine gode Lokaler, samt faar disse frit opvarmede. *Det danske Kunstindustrimuseum*, som yder os denne væsentlige Hjælp, opfører i sit Regnskab denne Ydelse til 3000 Kr. Haabet om at se vore Indtægter vokse i Løbet af 1904 er ikke blevet til Virkelighed, og Udsigterne for 1905 er i saa Henseende meget ringe. — Skolens Undervisning er gaaet sin rolige Gang. Det samlede Elevantal har været 114. Heraf vare:

Sættere	5	Svende	37	Lærlinge.
Trykkere	2	—	25	—
Bogbindere	9	—	36	—

To kvindelige Elever have arbejdet i Bogbinderafdelingen. En Friplads for en Typograf har som sædvanlig været afholdt af det Eickhoffske Legat. Foruden denne have seks Elever haft delvis Fripladser. Svendepøver er aflagt af ialt atten Elever, elleve Sættere, to Trykkere og fem Bogbindere; ti af disse modtog Haandværkerforeningens Bronzemedalje.

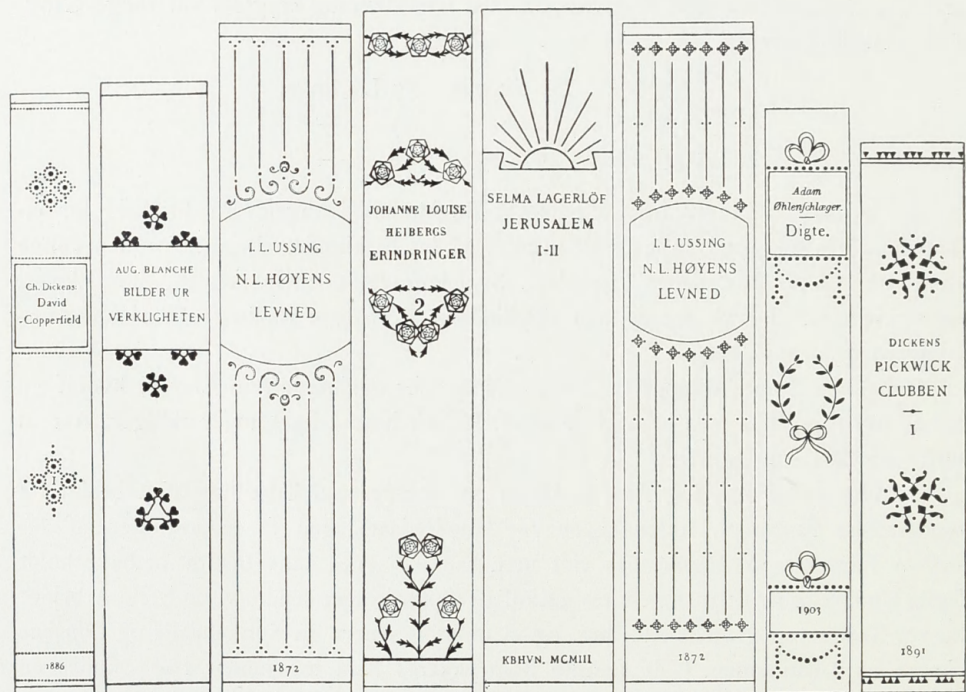
Det tredie Sommerkursus for Provinstypografer omfattede fem Elever, hvoraf en havde hel Friplads og to halve Fripladser. Holdet bestod ligesom de tidligere Aar af flinke og flittige unge Mænd.

I Sommeren 1904 afholdtes i Milano en international Udstilling af Arbejder fra typografiske Fagskoler. Anledningen var Hundreedaarsdagen for Oprettelsen af *Pio Istituto Tipografico di Milano*. Saa vidt man kan se, synes dette Institut at have holdt faglig Undervisning i 100 Aar. Efter adskillige Opfordringer sendte vi en Serie Arbejder fra vor Skoles typografiske Afdeling, og vi modtog senere en Sølvmedalje og *Diploma d'onore* fra Udstillingen. I de franske Bogtrykkeres Blad for Januar 1905 findes en kritisk Oversigt over Udstillingen, skrævet af Bogtrykkeren *Salvadore Landi* i Florens, der yder vor lille Afdeling al mulig Ros og fremhæver Skolen i Kjøbenhavn som en

af de bedste, der var repræsenteret. Dette har atter foranlediget en Henvendelse til os fra den store kommunale Boghaandværksskole i Paris: *Ecole Municipale Estienne*, der ønsker, at de to Skoler skal træde i Forbindelse og udveksle Elevarbejder med hinanden.

Søndag d. 28. Januar 1905 afholdtes Repræsentantmøde, ved hvilket Skolens vanskelige økonomiske Stilling drøftedes. Det vedtoges paany at andrage Indenrigsministeriet om et forhøjet Statstilskud til Skolen. Endvidere forhandlede en indgaaet Skrivelse fra *Den lithografiske Principalsforening*, der paa egne og *Lithografisk Forbunds* Vegne spurgte, om vor Skole var villig til at udvide Virksomheden til ogsaa at omfatte Lithografi og lithografisk Trykning. Det vedtoges at svare, at vore Lokaler vare fuldt optagne, og at der alene af den Grund for Øjeblikket slet ingen Mulighed var for at imødekomme det fremsatte Ønske.

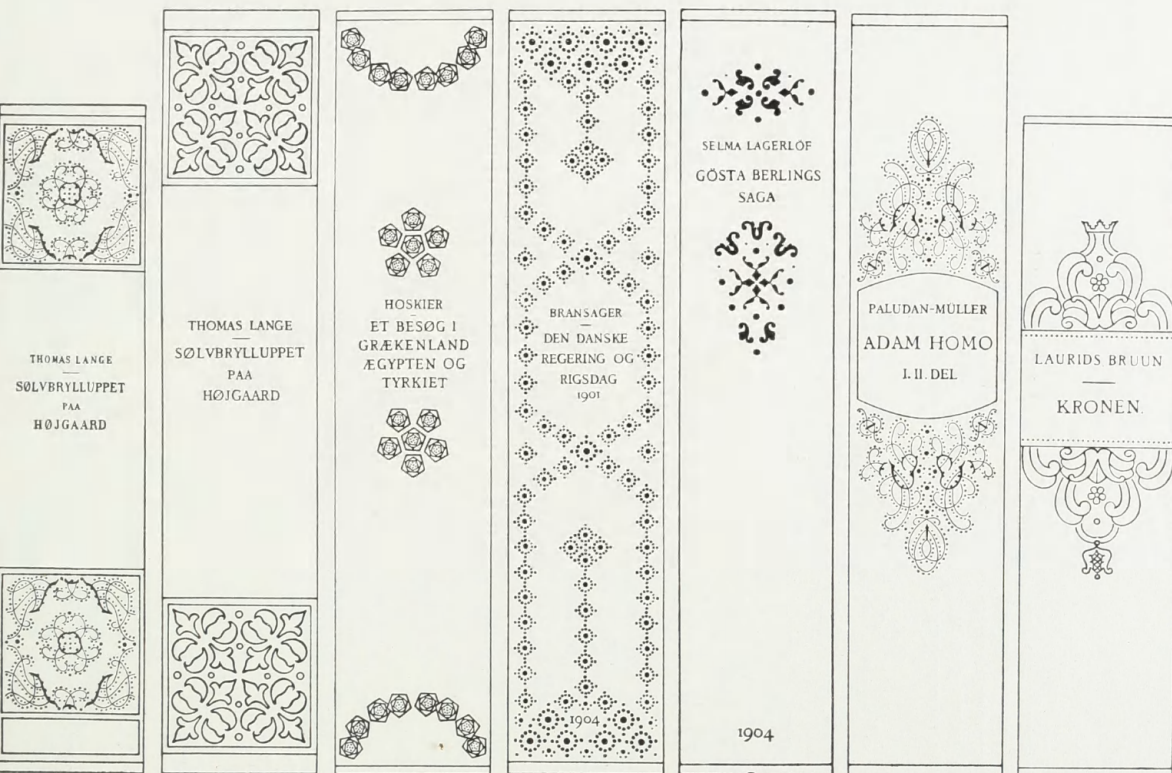
Formanden meddelte, at en Anmodning om at sende en større Udstilling af Skolens Elevarbejder til Kunstindustrimuseet i Kristiania var imødekommet, og Udstillingen var færdig til Afsendelse. Denne Udstilling hænger sammen med de stadige Bestræbelser for at faa en Skole i Gang i Kristiania.

Arbejdstegninger til Bogrygge, udførte af Elever i Bogbinderklassen.

Øvelser i Rygforyldning.

Arbejdstegninger til Bogrygge.

Elevarbejder fra Bogbinderklassen.

8. Og Gud kaldte den udstrakte Befestning Himmel; og der blev Aften, og der blev Morgen, anden Dag.

9. Og Gud sagde: *Vandene under Himlens samle sig til eet Sted, at det Torre sees; og det skete saar. *Job. Kapitel 38, Vers 8. Psalme 33, Vers 7. Psalme 104, Vers 6 og 9. Psalme 136, Vers 6.

10. Og Gud kaldte det Torre Jord, og Vandens Samling kaldte han Hav; og Gud saae, at det var godt.

11. Og Gud sagde: Jordan lade fremvoxte Græs, Urter, som give Sæd, frugtbare Træer, som bære Frugt efter sit Slags og have sin Sæd i sig paa Jorden, og det skete saar.

12. Og Jordan frembragte Græs, Urter, som gave Sæd efter sit Slags; og Træer, som bære Frugt efter sit Slags; og Gud saae, at det var godt.

13. Og der blev Aften, og der blev Morgen, tredje Dag.

8. Und nannte Gott das Gewölbe Himmel und es ward Morgen Tag zweiter.

9. Und sprach Gott es sammle sich das *Wasser unter dem Himmel an Orte ein und es werde sichtbar das Trochene und es geschah also. *Job. Kapitel 38, Vers 8. Ps. 33, Vers 7. Ps. 104, Vers 6.

10. Und nannte Gott das Trockene Erde und die Sammlang der Wasser nannte er Meer und sah war, dass es gut war.

11. Und sprach Gottes lasse aufgehen die Erde Græs, Kraut samenbringenden Fruchtbäume tragend (ieglich) Fruchtr nach seiner Art dessen Same in ihm sei auf der Erde und es geschah also.

12. Und brachte hervor die Erde Gras Kraut samentragendes nach seiner Art und Blüme fruchtrtragende dessen Same in ihm jeder nach seiner Art und sah Gott dass es gut war.

13. Und es ward Morgen Tag dritter.

8 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַשָּׁמַיִם הַשְּׁמַיִם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם:

9 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

10 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

11 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

12 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

13 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

14 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

15 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

16 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

17 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

18 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

19 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

20 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

21 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

22 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם וְהַיָּם

1. I Begyndelsen *skabte Gud Himlen og Jorden. *Ps. 19, 2. Ps. 33, 6. Ps. 102, 26.

2. Og Jorden var øde og tom, og der var Mørke oven over Aflgrunden, og Guds Aand svævede oven over Vandene.

3. Og Gud sagde: der *vordet Lys; og der blev Lys. *Es. 45, 7. 2. Cor. 4, 6.

4. Og Gud saar, at Lyset var godt, og Gud gjorde Skilsmisse mellem Lyset og Mørket.

5. Og Gud kaldte Lyset Dag, og Mørket kaldte han Nat; og der blev Aften, og der blev Morgen, første Dag.

6. Og Gud sagde: der *vordet udstrakt Befestning midt i Vandene, og den skal skille imellem Vand og Vand.

7. Og Gud gjorde den udstrakte Befestning og gjorde Skilsmisse in mellem *Vandet, som var nedentil i den udstrakte Befestning, og imellem Vandet, som var ovenil i den udstrakte Befestning; og det skete saar. *Ps. 104, 3. Ps. 148, 4. Jer. 10, 13. c. 51, 16.

1. Am Anfang *schuf Gott den Himmel und die Erde. *Ps. 19, 2. Ps. 33, 6. Ps. 102, 26.

2. Und die Erde war wüste und leer und Finsternis (war) auf (der Oberfläche) der Tiefe und der Geist Gottes schwebte (schwebend) auf (der Oberfläche) dem Wasser.

3. Und sprach Gott es *werde Licht und es ward Licht. *Es. 45, 7. 4. Und sah Gott dass Licht das es ist gut und schied Gott zwischen dem Lichte und zwischen der Finsternis.

5. Und nannte Gott das Licht Tag und die Finsternis nannte er Nacht und es ward Abend und es ward Morgen Tag erster.

6. Und sprach Gott es werde ein Gewölbe (Scheidewand) zwischen dem Wassern und es sei ein Unterschied zwischen Wasser und Wasser.

7. Und machte Gott das Gewölbe und schied zwischen dem *Wasser welches unter dem Gewölbe und zwischen dem Wasser das über dem Gewölbe und es geschah also.

1 בָּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת-הַשָּׁמַיִם

וְאֵת-הָאָרֶץ:

2 וְהָאָרֶץ חֵלְוָה וְהָרוּחַ

עָלָה עַל-פְּנֵי-מַיִם וְהָאֵרֶץ

עָלָה עַל-פְּנֵי-מַיִם:

3 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם

וְאֵת-הָאָרֶץ:

4 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם

וְאֵת-הָאָרֶץ:

5 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם

וְאֵת-הָאָרֶץ:

6 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם

וְאֵת-הָאָרֶץ:

7 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם

וְאֵת-הָאָרֶץ:

8 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם

וְאֵת-הָאָרֶץ:

9 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם

וְאֵת-הָאָרֶץ:

10 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם

וְאֵת-הָאָרֶץ:

11 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם

וְאֵת-הָאָרֶץ:

12 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם

וְאֵת-הָאָרֶץ:

13 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם

וְאֵת-הָאָרֶץ:

14 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַיָּם

וְאֵת-הָאָרֶץ:

To Sider Hebraisk med dansk og tysk Oversættelse.

Elektra

FABRIK AF ALLE ARTIKLER FOR
ELEKTRISKE INSTALLATØRER

AKTIESELSKAB

*Alle større Kraft- og Lysanlæg
udføres med Garanti af Selskabets dygtige
Installatører*

PLANER OG OVERSLAG UDFØRES GRATIS PAA FORLANGENDE

RINGELEDNINGER

DYNAMOER

ELEKTROMOTORER

BUELAMPER

TRANSPORTBANER

LYNAFLEDERE

NERNST-LAMPER

AKKUMULATORER

TELEFONER

ELEKTRISKE SKILTE

KABLER

GLØDELAMPER

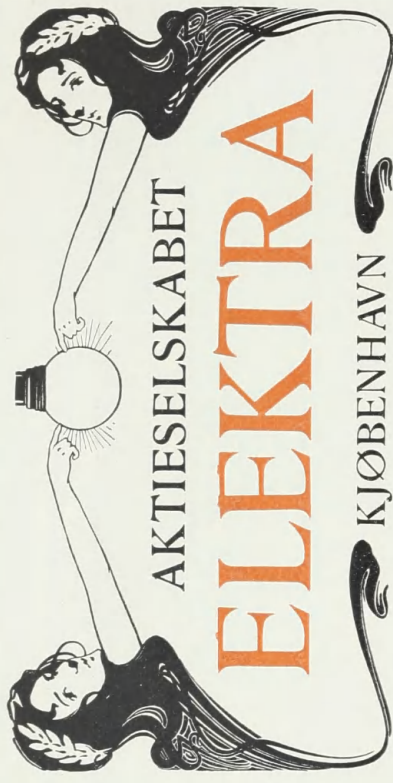
ELEVATORER

VENTILATORER

KJØBENHAVN V. VESTERBROG. 64

Telefon-Nr. 18 891

WILHELM LINDBERG

AKTIESELSKABET

ELEKTRA

KJØBENHAVN

64 VESTERBROGADE :: TELEFON-No. 18 891

FABRIK AF ALLE SLAGS ARTIKLER
FOR ELEKTRISKE INSTALLATØRER

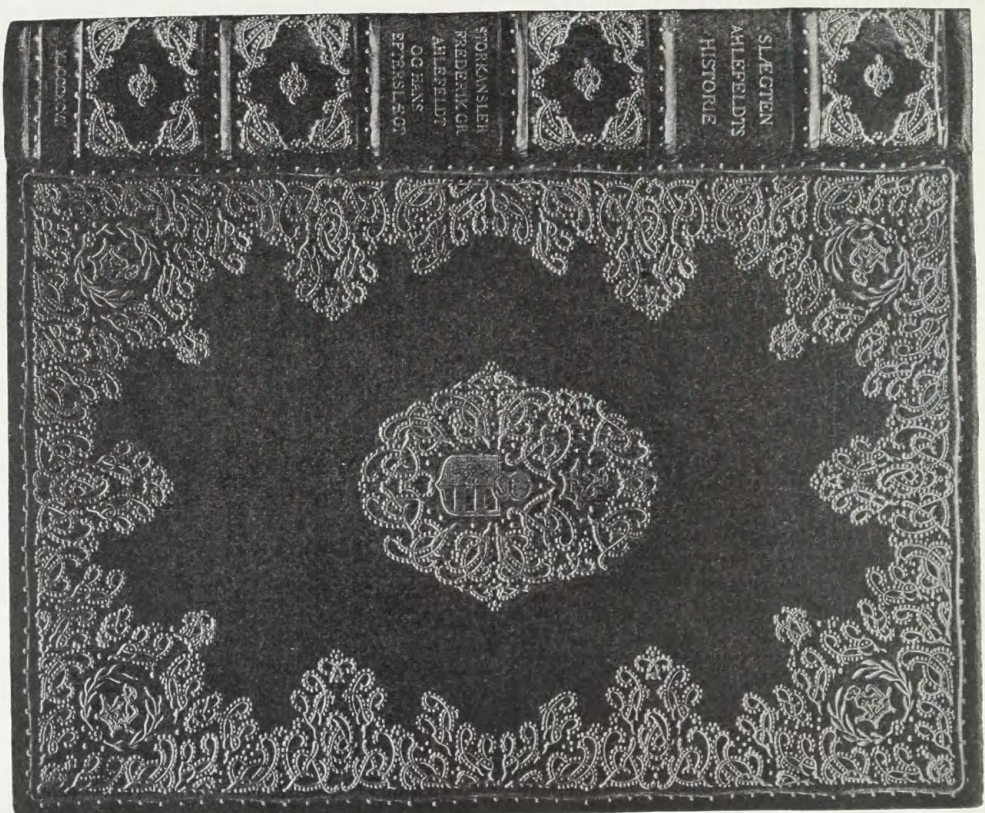
AKKUMULATORER ~ DYNAMOER ~ VENTILATORER
GLØDELAMPER ~ TRANSPORT- OG INDUSTRIBANER
ELEKTRISKE SKILTE ~ BUELAMPER ~ TELEFONER
ELEVATORER ~ NERNST-LAMPER ~ LYNAFLEDERE
RINGELEDNINGER ~ ELEKTROMOTORER ~ KABLER

ALLE STØRRE KRAFT- OG LYSANLÆG UDFØRES MED
GARANTI AF SELSKABETS DYGTIGE INSTALLATØRER

PLANER OG OVERSLAG UDFØRES GRATIS PAA FORLANGENDE

FAGSKOLEN FOR BOGHAANDVÆRK

Tegnet og udført af SOPHUS THOMSEN.

Bind i fuld Maroquin til to Dele af Slægten Ahlefeldts Historie.

Tegnet og udført af CHR. NIELSEN.

FAGSKOLEN FOR BOGHÅNDVÆRKS REGNSKAB FOR 1904

	Kroner	Øre		Kroner	Øre
INDTÆGT:					
Statstilskud					
Bidrag fra »Præmieselskabet for den mosaiske Ungdoms Anbringelse til Kunstner eller Haandværker«	3000	00		1229	21
Bidrag fra Julius Skrikes Stiftelse	500	00		144	79
Bidrag fra »Det Retersenske Fond«	300	00		114	15
Bidrag fra faglige Organisationer, fra Mestre i Fagene og andre Interesserede	300	00		875	79
Renter af Eickhoffs Legat 20.00, dito af Sparekassebog 9.42	1601	00		5145	00
Skolepenge	29	42		76	60
Andre Indtægter	1459	50		7585	54
	40	00		226	06
Underbalance i Driftsaaret 1904	7229	92			
	581	68			
Ialt Kr.	7811	60		7811	60
UDGIFT:					
Inventar					
Undervisningsmateriel, Vedligeholdelse, Reparationer					
Porto, Kontorudgifter m. m.					
Belysning, Gas, Rengøring					
Lønninger					
Tryksager og andre Udgifter					
Underbalance fra 1903					
Ialt Kr.				7811	60

Ovenstaaende Regnskab er af os revideret og fundet overensstemmende med de os forelagte Regnskabsbøger med dertil hørende Bilag.

AUG. BANG

Kjøbenhavn, den 27. Januar 1905.

O. C. OLSEN

BALANCE

	Kroner	Øre		Kroner	Øre
ACTIVA					
Inventar:					
Overført fra 1903				4200	00
Afskrivning 10% Kr. 1484,81				581	68
Ialt Kr. 13363,31				9081	63
Nyanskaffelser 500,00					
	13863	31			
Ialt Kr.	13863	31		13863	31
PASSIVA					
Skylder til forskellige Leverandører					
Underbalance i Driftsaaret 1904					
Saldo					
Ialt Kr.				13863	31

BIDRAGYDERE TIL SKOLEN

Statens Bidrag	3000	Kr.		
Bidrag fra det Reiersenske Fond	300	-		
Bidrag fra Præmieselskabet for den mosaiske Ungdoms Anbringelse til Kunstner eller Haandværker	500	-		
Bidrag fra den Skrikeske Stiftelse	300	-		
Bogbinderlauget, Kjøbenhavn	25	-		
Bogbindermestrenes Centralforening i Provinserne	50	-		
Bogbindersvendenes Fagforening af 1873	25	-		
Dansk Typograf-Forbund. Kjøbenhavnsafdeling	100	-		
Dansk Typograf-Forbund. Provinsafdeling	100	-		
Dansk Provins-Bogtrykker-Forening	100	-		
Ny typografisk Forening	50	-		
Forening af Bladudgivere i Provinserne	100	-		
Chr. Christensen, Typograf. (Elev paa Skolen). Præmie tilkjendt af Nordisk Boktryckarkonst	10	-		
Backhausen, Bdr., Bogtrykkere, Aarhus	5	Kr.	Møller, S. L., Bogtrykker, Kjøbenhavn	10
Bang, Aug., Boghandler, Kjøbenhavn	10	-	Nielsen, A., Morsø Avis, Nykøbing p. M.	2
Bojesen, Ernst, Direktør Kjøbenhavn	25	-	Nielsen, B., Bogtrykker, Kjøbenhavn	5
Bro, J. P. C., Redaktør, Langelands Avis, Rudkjøbing	5	-	Nielsen, Chr., Bogtrykker, Randers	3
Brünnich, J., Bogbinder, Kjøbenhavn	5	-	Nielsen, N. P., Bogbinder, Kjøbenhavn	5
Carlsen, V., Bogtrykker, Kjøbenhavn	5	-	Nielsen, Th., Bogtrykker, Kjøbenhavn	4
Christensen, Jac., Redaktør, Fredericia	5	-	Nielsen & Lydiche, Bogtrykkere, Kbhvn.	50
Cohen, Nic., Bogtrykker, Kjøbenhavn	20	-	Nyrop, C., Professor, Kjøbenhavn	20
Dessauer, I. F. & Co., Protokolfabrik, Kbhvn.	5	-	Olsen, Joh., Bogbinder, Kjøbenhavn	5
Dreyer, F., Justitsraad, Kjøbenhavn	50	-	Olsen, O. C., & Co., Bogtrykkere, Kbhvn.	30
Ehlert, Otto, Bogbinder, Kjøbenhavn	5	-	Olsen, P. O., Bogbinder, Kjøbenhavn	5
Eickhoff, J. G. A., Maskinfabrikt., Kbhvn.	25	-	Opffer, F., Redaktør, Køge Avis	5
Elmenhoff, I. M. & Søn, Randers Amts Avis.	10	-	Pedersen, W., Bogbinder, Kjøbenhavn	4
Ernst, Chr., Bogbinder, Kjøbenhavn	5	-	Petersen, Egm. H., Bogtrykker, Kjøbenhavn	10
Flyge, J. L., Bogbinder, Kjøbenhavn	5	-	Petersen, Emil, Bogbinder	4
Gad, G. E. C., Universitetsbogh., Kbhvn.	25	-	Petersen, Imm., Bogbinder, Kjøbenhavn	25
Græbe, Bogtrykker, Kjøbenhavn	20	-	Petersen, Victor, Bogtrykker, Kjøbenhavn	25
Haarsløv, Bogbinder, Hobro	5	-	Philipsen, G., Raadmand, Kbhvn.	25
Haastруп & Co, C. F., Bogbinder, Kbhvn.	5	-	Pio, V., Boghandel, Kjøbenhavn	10
Hagerup, H., Boghandler, Kjøbenhavn	10	-	Politiken, Udgiverne af, Kjøbenhavn	25
Hamann, Th., cand. polyt., Grosserer, Kbhvn	5	-	Qvist, J. D. & Co., Bogtrykkere, Kjøbenhavn	10
Hansen, Edv., Bogbinder, Horsens	3	-	Rasmussen & Olsen, Bogtr., Kjøbenhavn	10
Hansen, P., Bogtrykker, Aalborg	3	-	Reitzel, C. A., Boghandler, Kjøbenhavn	20
Hegel, J., Boghandler, Kjøbenhavn	25	-	Rosenberg, A., Bogtrykker, Kjøbenhavn	4
Hendriksen, F., Xylograf, Kjøbenhavn	25	-	Rye, C. J., Randers Dagblad	5
Henningsen, A. W., Bogtrykker, Kjøbenhavn	4	-	Salmonsens, J., Boghandler, Kjøbenhavn	10
Hertz, Povl, Redaktør, Vejle	5	-	Schuboths Forlag, København	25
Hohlenberg, Carl, Redaktør, Kbhvn	5	-	Schultz, Hostrup, Fru Marie, Kjøbenhavn	100
Holst, C. P., Bogbinder, Kjøbenhavn	5	-	Simonsen, Ludv., Etatsraad, Overretssagf.	10
Jensen, P. K., Bogbinder, Viborg	2	-	Svarre, V., Red., Østsjæll. Folkeblad, Køge	5
Jensen, Thora, Frk., Heliograv., Kbhvn	4	-	Sørensen, H., Redaktør, Silkeborg Avis.	10
Juul, Peter, Bogbinder, Viborg.	3	-	Thiele, A., Bogtrykker, Kjøbenhavn	100
Jørgensen, A., Redaktør, Horsens Folkeblad	5	-	Thomsen, Carl, Bogbinder, Kjøbenhavn	4
Jørgensen, Konrad, Redaktør, Kolding.	10	-	Triers Bogtr., G. L. Lind & Numa Frænkel	10
Knudtzon, F. G., Bogtr., Kbhvn.	25	-	Kjøbenhavn	10
Kristensen, Niels, Bogbinder, Frederikshavn	3	-	Truelsen, M., Bogtrykker, København	10
Lehmann & Stage, Boghandlere, Kbhvn.	10	-	Wedege, S., Bogtr., Kjøbenhavn	25
Madsen, L., Kanceliraad, Bogtr., Kbhvn.	5	-	Willerslev, A., Boghandler, Køge	2
Meyer, H., Bogtrykker	10	-	Wissing, Bogbinder, Kjøbenhavn	2

FAGSKOLEN FOR BOGHAANDVÆRK I KJØBENHAVN

BERETNING OM TRETTENDE SKOLEAAR

(1905)

SKOLENS Regnskab viser i Aar et mindre Underskud end Tilfældet var i Fjor. Det danske Kunstindustrimuseum har forøget den Hjælp, der allerede ydedes Skolen, ved at dække dens Udgifter til Belysning. Ikke desto mindre har Driften dog givet et Underskud af Kr. 166,71.

Bestyrelsen mener dog at kunne se lysere paa Fremtiden, idet vi har Grund til at haabe, at Statens Tilskud paa den kommende Finanslov vil blive forhøjet. Sker dette, vil det i de to sidste Aar paatænkte Sommerkursus for Bogbindere fra Provinserne forhaabentligt blive paabegyndt i Sommeren 1906.

Vort fjerde Sommerkursus for Provinstypografer var besøgt af fire Elever, hvoraf én tidligere havde deltaget i Sommerundervisningen. Tre af disse havde Friplads, medens Skolepengene for den fjerde betales ved et ekstraordinært Bidrag. — Hele og halve Fripladser har været tilstaaet tre Elever i Bogbinderafdelingen og to Elever i den typografiske Afdeling.

Skolens samlede Elevantal har været 109. Heraf var:

Sættere	8	Svende	36	Lærlinge.
Trykkere	1	—	20	—
Bogbindere	6	—	38	—

Af disse var fire kvindelige Bogbindere. To unge Islændere og en Nordmand har deltaget i Undervisningen.

Svendeprøver er i Aarets Løb aflagt af ni Sættere, to Trykkere og fem Bogbindere; tre af disse har faaet Haandværkerforeningens Sølvmedalje og to andre Bronzemedalje. For fire ved Skolen aflagde Svendeprøver er efter Indstilling til Industriforeningen i København tilkendt de paagældende den Dahlhoffske Præmie.

En stor Samling af Skolens Elevarbejder var i Februar 1905 udstillet i Kunstindustrimuseet i Kristiania. Til Byen Paris' store Fagskole for Boghaandværk, *École Municipale Estienne*, er der, efter det i vor Aarsberetning fra i Fjor omtalte Forslag fra Pariskolen, sendt denne en Række Prøver paa Elevarbejder fra vor typografiske Afdeling.

Skolen har i det forløbne Aar trykt Forening for Boghaandværks Udgave af St. St. Blichers: *Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog*, samt mod Aarets Slutning en Udgave i Folio af Grundloven af 5te Juni 1849. Et Exemplar af sidstnævnte Arbejde omsendes sammen med denne Aarsberetning til Skolens Bidragydere.

Lørdag den 27de Januar afholdtes Repræsentantmøde, hvor der som sædvanligt var fremlagt en Række Elevarbejder fra det sidste Aar. Formanden gennemgik Regnskabet og meddelte, at Skolen haabede i den kommende Sommer at kunne indrette Undervisning for Bogbindere fra Provinserne. Oldermændene for Bogbinderlavet lovede i den Anledning at underhandle med Centralforeningen for Bogbindermestrene i Provinserne. En Forhandling om Skolens Fremtid, der fremkaldtes ved Formandens Omtale af, at Beløbene, der indgik fra Bidragyderne, viste en beklagelig Tilbøjelighed til at blive mindre, idet Tilgangen af Bidragydere ikke fuldt svarede til Afgangen af saadanne, førte til en Aftale om i en nær Fremtid at gjøre nærmere Rede for Skolen og dens trettenaarige Virksomhed, med det Formaal, indenfor Fagene at henlede fornyet Opmærksomhed paa dens Gjerning.

FAGSKOLEN FOR BOGHAANDVÆRKS REGNSKAB FOR 1905

	Kroner	Øre
INDTÆGT:		
Stattilskud	3000	00
Bidrag fra »Premieselskabet for den mosaiske Ungdoms Anbringelse til Kunstner eller Haandværker«	500	00
Bidrag fra »Julius Skrikes Stiftelse«	300	00
Bidrag fra »Det Reiersenske Fond«	300	00
Bidrag fra det danske Kunstindustrimuseum til Dækning af elektrisk Lys og Gasforbrug	607	34
Bidrag fra faglige Organisationer, fra Mestre i Fagene og andre Interesserede	1516	00
Renter af Eichhoffs Legat 20.00, dito af Sparekassebog 9.90	29	90
Skolepenge	1410	00
Andre Indtægter	30	50
Underbalance i Driftsaaret 1905	7693	74
	166	71
Ialt Kr.	7860	45
UDGIFT:		
Inventar	1140	00
Undervisningsmateriel, Vedligeholdelse, Reparationer	532	91
Porto, Kontorudgifter m. m.	99	25
Rengjøring	264	80
Lønninger	5120	00
Tryksager og andre Udgifter	121	66
Underbalance fra 1904	7278	77
	581	68
Ialt Kr.	7860	45

Ovenstaaende Regnskabs-Udtog er af os revideret og fundet overensstemmende med de os forelagte Regnskabsbøger med dertil hørende Bilag; kun bemærkes, at et Tilgodehavende af 100 Kr. for resterende Aarsbidrag for 1905 ikke er medtaget i Regnskabet.

Kjøbenhavn, den 19. Januar 1906

AUG. BANG

O. C. OLSEN

BALANCE

	Kroner	Øre
ACTIVA		
Inventar:		
Overført fra 1904	Kr. 13863,31	00
Afskrivning 5 0/0	693,17	71
Ialt Kr.	13170,14	43
Nyanskaffelser	1140,00	00
	14310	14
Ialt Kr.	14310	14
PASSIVA		
Skylder til forskellige Leverandører	3500	00
Underbalance i Driftsaaret 1905	166	71
Saldo	10643	43
	14310	14

BIDRAGYDERE TIL SKOLEN

Statens Bidrag	3000 Kr.		
Bidrag fra det Reiersenske Fond	300 -		
Bidrag fra Præmieselskabet for den mosaiske Ungdoms Anbringelse til Kunstner eller Haandværker	500 -		
Bidrag fra den Skrikeske Stiftelse	300 -		
Bogbinderlauget, Kjøbenhavn	25 -		
Bogbindermestrenes Centralforening i Provinserne	25 -		
Bogbindersvendenes Fagforening af 1873	25 -		
Dansk Typograf-Forbund. Kjøbenhavnsafdeling	100 -		
Dansk Typograf-Forbund. Provinsafdeling	100 -		
Dansk Provins-Bogtrykker-Forening	100 -		
Ny typografisk Forening	50 -		
Forening af Bladudgivere i Provinserne	100 -		
Hansen, P., Bogtrykker, Aalborg, Bidrag til Skolens Sommerkursus	20 -		
Bang, Aug., Boghandler, Kjøbenhavn	10 Kr.	Madsen, L., Kanceliraad, Bogtr., Kbhvn.	5 Kr.
Bojesen, Ernst, Direktør Kjøbenhavn.	25 -	Meyer, H., Bogtrykker, Kjøbenhavn	10 -
Bro, J. P. C., Redaktør, Langelands Avis, Rudkjøbing	5 -	Møller, S. L., Bogtrykker, Kjøbenhavn	10 -
Brünnich, J., Bogbinder, Kjøbenhavn	5 -	Nielsen, A., Morsø Avis, Nykøbing p. M.	2 -
Carlsen, V., Bogtrykker, Kjøbenhavn	5 -	Nielsen, B., Bogtrykker, Kjøbenhavn	5 -
Christensen, Jac., Redaktør, Fredericia	5 -	Nielsen, Chr., Bogtrykker, Randers.	3 -
Cléments Eftf., D. L., Bogbdr., Kjøbenhavn	25 -	Nielsen, N. P., Bogbinder, Kjøbenhavn	5 -
Cohen, Nic., Bogtrykker, Kjøbenhavn	20 -	Nielsen, Th., Bogtrykker, Kjøbenhavn	4 -
Dessauer, I. F. & Co., Protokolfabrik, Kbhvn.	5 -	Nielsen & Lydiche, Bogtrykkere, Kbhvn.	50 -
Dreyer, F., Justitsraad, Kjøbenhavn	50 -	Nyrop, C., Professor, Kjøbenhavn	20 -
Ehlert, Otto, Bogbinder, Kjøbenhavn	5 -	Olsen, Joh., Bogbinder, Kjøbenhavn	5 -
Eickhoff, J. G. A., Maskinfabrikt., Kbhvn.	25 -	Olsen, O. C., & Co., Bogtrykkere, Kbhvn.	30 -
Elmenhoff, I. M. & Søn, Randers Amts Avis.	10 -	Olsen, P. O., Bogbinder, Kjøbenhavn.	5 -
Ernst, Chr., Bogbinder, Kjøbenhavn	5 -	Opffer, F., Redaktør, Kjøge Avis	5 -
Flyge, J. L., Bogbinder, Kjøbenhavn	5 -	Pedersen, W., Bogbinder, Kjøbenhavn.	4 -
Gad, G. E. C., Universitetsbogh., Kbhvn.	25 -	Petersen, Egm. H., Bogtrykker, Kjøbenhavn	10 -
Græbe, Bogtrykker, Kjøbenhavn	20 -	Petersen, Emil, Bogbinder, Kjøbenhavn	4 -
Haarsløv, Bogbinder, Hobro	5 -	Petersen, Victor, Bogtrykker, Kjøbenhavn.	25 -
Haastrup & Co, C. F., Bogbinder, Kbhvn.	5 -	Philipsen, G., Raadmand, Kbhvn.	25 -
Hagerup, H., Boghandler, Kjøbenhavn	10 -	Pio, V., Boghandel, Kjøbenhavn	10 -
Hamann, Th., cand. polyt., Grosserer, Kbhvn	5 -	Qvist, J. D. & Co., Bogtrykkere, Kjøbenhavn	10 -
Hansen, Edv., Bogbinder, Horsens	3 -	Rasmussen & Olsen, Bogtr., Kjøbenhavn	10 -
Hansen, P., Bogtrykker, Aalborg	3 -	Reitzel, C. A., Boghandler, Kjøbenhavn.	20 -
Hegel, J., Boghandler, Kjøbenhavn	25 -	Rosenberg, A., Bogtrykker, Kjøbenhavn	4 -
Hendriksen, F., Xylograf, Kjøbenhavn	25 -	Rye, C. J., Randers Dagblad	5 -
Henningsen, A. W., Bogtrykker, Kjøbenhavn	4 -	Salmonsens, J., Boghandler, Kjøbenhavn	10 -
Hertz, Povl, Redaktør, Vejle	5 -	Schuboths Forlag, Kjøbenhavn.	25 -
Hohlenberg, Carl, Redaktør, Kbhvn	5 -	Schultz, Hostrup, Fru Marie, Kjøbenhavn	100 -
Holst, C. P., Bogbinder, Kjøbenhavn	5 -	Simonsen, Ludv., Etatsraad, Overretssagf.	10 -
Jensen, P. K., Bogbinder, Viborg.	2 -	Svarre, S., Red., Østsjæll. Folkeblad, Kjøge	5 -
Jensen, Thora, Frk., Heliograv., Kbhvn.	4 -	Sørensen, H., Redaktør, Silkeborg Avis.	10 -
Juul, Peter, Bogbinder, Viborg.	3 -	Thiele, A., Bogtrykker, Kjøbenhavn	100 -
Jørgensen, A., Redaktør, Horsens Folkeblad	5 -	Thomsen, Carl, Bogbinder, Kjøbenhavn	4 -
Jørgensen, Konrad, Redaktør, Kolding.	10 -	Triers Bogtr., G. L. Lind & Numa Frænkel Kjøbenhavn	10 -
Knudtzon, F. G., Bogtr., Kbhvn.	25 -	Truelsen, M., Bogtrykker, Kjøbenhavn	10 -
Kristensen, Niels, Bogbinder, Frederikshavn	3 -	Wedege, S., Bogtr., Kjøbenhavn	25 -
Kyster, Anker, Bogbinder, Kjøbenhavn	10 -	Willerslev, A., Boghandler, Kjøge	2 -
Langkjær, H. C. M., Bogtr., Kjøbenhavn.	50 -	Wissing, Bogbinder, Kjøbenhavn	2 -
Lehmann & Stage, Boghandlere, Kbhvn.	10 -		

FAGSKOLEN FOR BOGHAANDVÆRK I DET DANSKE KUNSTINDUSTRIMUSEUM

BERETNING OM FJORTENDE SKOLEAAR

(1906)

VED Statens Forhøjelse af sit aarlige Tilskud til Skolens Drift blev det os muligt i Juli-August i Aar at afholde det første Sommerkursus for Bogbindere fra Provinserne. Denne Undervisning lagde, som Sædvanen er paa Skolen, Hovedvægten paa Haandforyldning; dog anvendtes de sidste fjorten Dage af dette Kursus til Øvelser i Marmorering og Snitforyldning. Deltagernes Antal var 9, hvoraf en Mester, syv Svende og en Lærling. Det var alle flinke og ivrige Folk, der benyttede Tiden godt.

Samtidig afholdtes det femte Sommerkursus for Provinstypografer. Her var Elevantallet 6, nemlig fire Svende og en Lærling fra Provinsen samt en Svend fra Kjøbenhavn. Lærlingen aflagde Svendeproeve i de sidste Dage af Skoletiden og indstilledes af Magistrats-Kommissionen til Haandværkerforeningens Bronzemedalje.

Vinterskolens Elevantal har været 111. Heraf var:

Sættere	6	Svende	43	Lærlinge
Trykkere	2	—	20	—
Bogbindere	10	—	30	—

Af disse var syv kvindelige Elever, sex Bogbindere og en Sætter. Tre islandske Bogbindere har deltaget i Undervisningen. — Svendeproeve er aflagt af fire Sættere, tre Trykkere og 8 Bogbindere. To Bogbindere indstilledes til Haandværkerforeningens Sølvmedalje.

Skolen har i Aarets Løb udsendt en lille Samling Elevarbejder, der har været tilbudt Typograferne for en billig Pris. Enkelte Fripladser har som sædvanlig været tilstaaet Eleverne.

Grevinde SPARRE fra Finland har aflagt Skolen Besøg og set nøje paa vor Arbejdsmetode, for at anvende sin Erfaring ved en paatænkt finsk Bogbinderskole. — Ogsaa en Udsending fra *l'Administration des Arts décoratifs* i St. Petersborg, W. GALÉTZKY, har i Aar sat sig ind i Skolens Virksomhed.

Lørdag den 19de Januar fandt det aarlige Repræsentantmøde Sted i Skolens Lokale. Formanden forelagde Regnskabet og meddelte, at Skolen i 1906 havde været i Stand til at paabegynde det længe ønskede Sommerkursus for unge Bogbindere fra Provinserne. Prøver af Elevarbejderne, saavel fra den-

ne Afdeling som fra det typografiske Sommerkursus og fra Skolens Vintervirksomhed var fremlagte for de Mødte. Det meddeltes, at det var fundet rigtigst at optage det store Tilskud, Skolen modtog fra det danske Kunstindustrimuseum i Form af frit Lokale, Belysning og Varme paa Skolens Regnskab, saaledes at de samme Beløb ogsaa førtes til Udgift. Derved blev vort Budget betydeligt forøget, men derved var ogsaa gjort fuldt Rede for Skolens samtlige Indtægter og Udgifter. Efter nogen Diskussion om Skolens øvrige Anliggender, i hvilken Ønske fremsattes om altid at have en kort trykt Redegørelse for Skolens Plan og Virksomhed til Uddeling blandt dem, der gennem de faglige Organisationer søgte Oplysninger om Skolen, sluttedes Mødet.

BIDRAGYDERE TIL SKOLEN

VED SKOLENS OPRETTELSE I 1893

YDEDES FØLGENDE STØRRE BIDRAG ÉN GANG FOR ALLE

Staten	1000 Kr.
C. Ferslew, Etatsraad	1000 -
Berling, Kammerherreinde	1000 -
Det Reiersenske Fond	500 -

AARSBIDRAG I 1906

Statens Bidrag	4000 Kr.
Det danske Kunstindustrimuseum. Gratis Lokale, Belysning og Opvarmning	3069 -
Det Reiersenske Fond	300 -
Præmieselsk. for den mosaiske Ungdoms Anbringelse til Kunstner eller Haandværker	500 -
Den Skrikeske Stiftelse	300 -
Bogbinderlauget, Kjøbenhavn	25 -
Bogbindermestrenes Centralforening i Provinserne	25 -
Bogbindersvendenes Fagforening af 1873	25 -
Dansk Typografforbund. Kjøbenhavnsafdeling	100 -
Dansk Typograf-Forbund. Provinsafdeling	100 -
Dansk Provins-Bogtrykker-Forening	100 -
Ny typografisk Forening	50 -
Forening af Bladudgivere i Provinserne	100 -

Backhausen, Brodr., Bogtrykk., Aarhus	5 Kr.	Ernst, Chr., Bogbinder, Kjøbenhavn	5 Kr.
Bang, Aug., Boghandler, Kjøbenhavn	10 -	Flyge, J. L., Bogbinder, Kjøbenhavn	5 -
Bojesen, Ernst, Direktør, Kjøbenhavn	25 -	Gad, G. E. C., Universitetsbogh., Kbhvn.	25 -
Bro, J. P. C., Redaktør, Langelands Avis, Rudkjøbing	5 -	Græbe, Bogtrykker, Kjøbenhavn	20 -
Brünnich, J., Bogbinder, Kjøbenhavn	5 -	Haarsløv, Bogbinder, Hobro	5 -
Carlsen, V., Bogtrykker, Kjøbenhavn	5 -	Haastrup & Co., C. F., Bogbdr., Kbhvn.	5 -
Christensen, Jac., Redaktør, Fredericia	5 -	Hagerup, E., Boghandler, Kjøbenhavn	10 -
Cléments Eftf., D. L., Bogbdr., Kjøbenh.	25 -	Hamann, Th., Fabrikant, Kjøbenhavn	5 -
Cohen, Nic., Bogtrykker, Kjøbenhavn	20 -	Hansen, Edv., Bogbinder, Horsens	3 -
Dessauer, J. F. & Co., Protokolfabr., Kjøbenhavn	5 -	Hansen, P., Bogtrykker, Aalborg	3 -
Dreyer, F., Justitsraad, Kjøbenhavn	50 -	Hegel, J., Boghandler, Kjøbenhavn	25 -
Ehlert, Otto, Bogbinder, Kjøbenhavn	5 -	Hendriksen, F., Xylograf, Kjøbenhavn	25 -
Eickhoff, J. G. A., Maskinfabr., Kbhvn.	25 -	Henningens, A. W., Bogtrykker, Kbhvn.	4 -
Elmenhoff, I. M. & Søn, Randers Amts Avis	10 -	Hertz, Povl, Bogtrykker, Kjøbenhavn	5 -
		Hohlenberg, Carl, Redaktør, Kbhvn.	5 -
		Jensen, P. K., Bogbinder, Viborg	2 -
		Jensen, Thora, Frk., Heliograv., Kbhvn.	4 -

Juul, Peter, Bogbinder, Viborg	3 Kr.	Petersen, Victor, Bogtrykker, Kjøbenh.	25 Kr.
Jørgensen, A., Redakt., Horsens Folkebl.	5 -	Philipsen, G., Raadmand, Kjøbenhavn	25 -
Jørgensen, Konrad, Redaktør, Kolding .	10 -	Pio, V., Boghandel, Kjøbenhavn	10 -
Knudtzon, F. G., Bogtrykker, Kjøbenh.	25 -	Qvist, J. D., & Co., Kjøbenhavn	10 -
Kyster, Anker, Bogbinder, Kjøbenhavn	10 -	Rasmussen & Olsen, Bogtr., Kjøbenh.	10 -
Langkjær, H. C. M., Bogtr., Kjøbenhavn	50 -	Reitzel, C. A., Boghandler, Kjøbenh.	20 -
Lehmann & Stage, Boghandlere, Kbhvn.	10 -	Rosenberg, A., Bogtrykker, Kjøbenh.	4 -
Madsen, L., Kancellir., Bogtr., Kbhvn.	5 -	Rye, C. Jensen, Randers Dagblad	5 -
Meyer, H., Bogtrykker, Kjøbenhavn . . .	10 -	Salmonsens, J., Boghandler, Kjøbenh.	10 -
Møller, S. L., Bogtrykker, Kjøbenhavn .	10 -	Schuboths Forlag, Kjøbenhavn	25 -
Nielsen, A., Morsø Avis, Nykøbing p. M.	2 -	Schultz, Hostrup, Fru Marie, Kjøbenh.	100 -
Nielsen, B., Bogtrykker, Kjøbenhavn . .	5 -	Simonsen, Overretssagf., Kjøbenhavn .	10 -
Nielsen, Chr., Bogtrykker, Randers . . .	3 -	Svarre, S., Redakt., Østsjæll. Folkeblad,	
Nielsen, N. P., Bogbinder, Kjøbenhavn .	5 -	Kjøge	5 -
Nielsen, Th., Bogtrykker, Kjøbenhavn . .	4 -	Sørensen, H., Redaktør, Silkeborg Avis	10 -
Nielsen & Lydicke, Bogtrykkere, Kbhvn.	50 -	Thiele, A., Bogtrykker, Kjøbenhavn . .	100 -
Nyrop, C., Professor, Kjøbenhavn	20 -	Thomsen, Carl, Bogbinder, Kjøbenh.	4 -
Olsen, Joh., Bogbinder, Kjøbenhavn . . .	5 -	Triers Bogtr., G. L. Lind & Numa Fræn-	
Olsen, O. C., & Co., Bogtrykk., Kbhvn.	30 -	kel, Kjøbenhavn	10 -
Olsen, P. O., Bogbinder, Kjøbenhavn . . .	5 -	Truelsen, M., Bogtrykker, Kjøbenhavn	10 -
Opffer, F., Redaktør, Kjøge Avis	5 -	Wedege, S., Bogtrykker, Kjøbenhavn . .	25 -
Pedersen, W., Bogbinder, Kjøbenhavn . .	4 -	Willerslev, A., Boghandler, Kjøge	2 -
Petersen, Egm., Bogtrykker, Kjøbenh.	10 -	Wissing, Bogbinder, Kjøbenhavn	2 -
Petersen, Emil, Bogbinder, Kjøbenh.	4 -		

